

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 The Development of Creative Writing Skills by Six Thinking Hats in Thai Language for Pratomsuksa VI Students

ศิริรัตน์ จิตแสง (Sirirat Jitsang)*

นิตยา เปลื้องนุช (Nitaya Pluangnuch, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี โดยนักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองคัน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน 2) เครื่องมือสะท้อนผลการจัด การเรียนรู้ ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบทดสอบย่อย ท้ายวงจร แบบทดสอบความสามารถ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบสังเกต การสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และแบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิจัย ในครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเมื่อสิ้นสุด ทั้ง 4 วงจร ได้ทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วนำมาสรุปวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความสามารถในการเขียน เชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นมีคะแนน ท้ายวงจรดังนี้ 65.44, 74.42, 70.34, 79.31 ตามลำดับ
2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 80.14 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไปจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14

คำสำคัญ: ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี การพัฒนากิจกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์

Keywords: creative writing skill Six thinking Hats creative writing activities

* นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The objective of this research were 1) to develop Writing Skills by Six thinking Hats and 2) to study an effectiveness of the creative writing which means students over 70/70 percent of an effectiveness averaged point. The target group were 35 Pratomsuksa VI students in Bannongkun School, Phukeyo District, Chaiyaphum Province in academic year 2010. Material for the study included 1) 12 lesson plans based on Six thinking Hats 2) material for reflecting the learning management: behavior recording from of learning management, resulting recording from of learning management, evaluating form, interviewing form, evaluating from creative writing. 3) a test of the creative writing effectiveness. This research was applied a principle of workshop study in developing learning activities of the creative writing. After 4 circles accomplished, an effectiveness of the creative writing was tested and analyzed as below.

The research findings were

1. The development of creative writing activities by Six thinking Hats in Thai for Pratomsuksa VI Students included 5 steps of activities of instruction emphasizing students to participate in varied activities were parted into several steps. During the introducing step, students were drilled to think freely, differently and systematically. As a result, the students were also able to develop their creative writing abilities increased. They made an average from the first spiral to the fourth spiral. of 65.44%, 74.42%, 70.34% and 79.31% respectively

2. Following the test of creative writing effectiveness by Six thinking Hats in Thai Language for Pratomsuksa VI Students of Bannongkun School, Phukeyo District, Chaiyaphum Province. it was found that students reached 80.14 percent of the effective averaged point of the creative writing and 27 from 35 students had over 70 percent of grade points for it meant 77.14 percent

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดลักษณะกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ไว้ว่าเป็นกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยตรงคือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งเป็นความสามารถในการรับส่งสารและใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิด และรวมถึงการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดปัญหา 2) ความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถ

ในด้านการคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการเผชิญปัญหาบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษาไทยให้ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการคิดให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ คิดอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาสังคม เน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเองนำความรู้มาพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิดเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เมื่อเรามีความคิด มีอารมณ์

มีความรู้สึก ความต้องการ ฯลฯ และต้องการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และ ความต้องการนั้นเราสามารถ ใช้ภาษาสื่อความหมายไปสู่ผู้อื่นด้วยการพูดและการเขียน ซึ่งการเขียนเป็นทักษะสำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสาร เพราะการดำรงชีวิตในยุคของการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนทุกคนต้องก้าวทันต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลง การเขียนจึงเป็นการแสดงออกถึงหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นประจักษ์พยานที่เชื่อถือได้ ดังที่ กรรณิการ์ พวงเกษม (2534) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า “การเขียนเป็นรากฐานสำคัญยิ่งของการศึกษา ดังนั้นการเขียนจึงเป็นกุญแจที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการศึกษา และเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพมนุษย์

จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนบ้านหนองคันในวิชาภาษาไทยนักเรียนมีคะแนนสูงสุดเฉลี่ยร้อยละ 62.50 คะแนนต่ำสุดเฉลี่ยร้อยละ 25.00 คะแนนเฉลี่ยทั้งชั้นคิดเป็นร้อยละ 40.98 ถือว่าอยู่ในระดับต่ำควรได้รับการพัฒนาผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงมีความสนใจแนวคิดของ Edward De Bono (1992) ในรูปแบบ การสอน การคิดแบบหมวก 6 สี ซึ่งเน้นกระบวนการคิดที่สามารถเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาได้การใช้ชีวิตแบบสวมหมวก 6 สี จะช่วยให้ผู้คิดสามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการใช้ชีวิตแบบสวมหมวกความคิดแบบ six thinking hats จะช่วยให้ผู้คิดคิดได้อย่างมีระบบ มีขั้นตอนคิดได้อย่างหลากหลาย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเขียนนักเรียนกล้าที่จะเขียนในสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร และเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรัส (2545) ที่กล่าวว่า คิดก่อนเขียนการเขียนให้ดีขึ้นนั้นต้องมีการคิดเสียก่อน และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่าได้มีผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้ารูปแบบการสอนวิธีต่าง ๆ มาใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น ผลการศึกษาของ ประเพ็ญศรี ไกรอนุพงษ์ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โดยใช้แผนที่ความคิด สุนานันต์

ชาทอง (2551) ได้ศึกษาทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัยและ สุริพร เอี่ยมประโคน (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาการเขียน เชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ และจากการศึกษาพบว่าจากทุกผลการวิจัยนักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำรูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี ตามแนวคิด ของ Edward De Bono

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี โดยนักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้วงจรในการปฏิบัติการ 4 วงจร โดยมี การปฏิบัติการ 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Act) ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observe) ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี กลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและศึกษาความสามารถด้านการเขียนสร้างสรรค์โดยนักเรียน

จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหวมก 6 สี

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองคัน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 35 คน

เนื้อหา เนื้อหาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ใช้นิทานอีสปนิทานคุณธรรม บทความและข่าวเหตุการณ์

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหวมก 6 สี

ตัวแปรตาม ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ระยะเวลา ในการดำเนินการวิจัย 14 มิถุนายน 2553 ถึง 14 กรกฎาคม 2553

สถานที่ ใช้โรงเรียนบ้านหนองคัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคกระบวนการคิดแบบหวมก 6 สี จำนวน 12 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสะท้อนผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ 12 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นวงจรปฏิบัติ ดังนี้

วงจรที่ 1 นิทานอีสปสู่การเขียน จำนวน 3 แผน

วงจรที่ 2 นิทานคุณธรรมสู่การเขียน จำนวน 3 แผน

วงจรที่ 3 บทความสู่การเขียน จำนวน 3 แผน

วงจรที่ 4 ข่าวและเหตุการณ์สู่การเขียน จำนวน 3 แผน

2. หลังสิ้นสุดการดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละวงจรปฏิบัติการมีการสะท้อนผล เพื่อนำผลมาปรับปรุงระหว่างดำเนินการเป็นระยะๆ และเพื่อนำไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรต่อไป

3. เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละวงจรนักเรียนทำแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร

4. เมื่อสิ้นสุดวงจรปฏิบัติการทั้ง 4 วงจรทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สรุปผลการวิจัย

จากการนำเทคนิคกระบวนการคิดแบบหวมก 6 สี มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเขียนเชิงสร้างสรรค์ในวงจรปฏิบัติการครบทั้ง 4 วงจรนักเรียนมีการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นดังคะแนนจากการทดสอบท้ายวงจรดังต่อไปนี้ 65.44, 74.42, 70.34, และ 79.31 และผลจากการทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 4 วงจรพบว่านักเรียนมีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.14 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยและอภิปรายผลผลการพัฒนา กิจกรรมด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหวมก 6 สีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เมื่อจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหวมก 6 สี แต่ละวงจรสิ้นสุดลงมีการทดสอบย่อยท้ายวงจรทั้ง 4 วงจร แล้วนักเรียนมีการ

พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยวงจรที่ 1 ครูใช้นิทานอีสปเรื่องเต่ากับเป็ดป่ามาใช้ในการจัดกิจกรรม นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรแล้วมีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 65.44 เนื่องจากการเริ่มจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนยังไม่เข้าใจกระบวนการจัดกิจกรรม ครุยังไม่แม่นยำในการจัดกิจกรรม ซึ่งกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักเรียน ทำให้มีคะแนนด้านการเขียนอยู่ในระดับต่ำ ต่อมาผู้วิจัยได้นำนิทานคุณธรรมเรื่องหมู่บ้านพอเพียงมาใช้ในวงจรที่ 2 นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปรากฏว่านักเรียนมีคะแนน การเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 74.42 จะเห็นว่านักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นทั้งนี้เพราะนักเรียนเริ่มเข้าใจและคุ้นเคยกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีการบวนการคิดที่เป็นระบบมากขึ้นสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็นทำให้การเขียนมีการพัฒนามากขึ้น ส่วนในวงจรที่ 3 เป็นการนำบทความเรื่องสภาวะสมองเสื่อมกับไขไก่ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของสุขภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมาใช้กับนักเรียนผลปรากฏว่านักเรียนมีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 70.34 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีคะแนนต่ำลงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวงจรนี้ผู้วิจัยเปลี่ยนให้นักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามในกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี แทนการตอบคำถามจากวงจรที่ผ่านมา นักเรียนมีปัญหาในการตั้งคำถามเกิดการสับสนในกระบวนการคิด ความคิดเกิดการสะดุด นักเรียนต้องกลับไปทบทวนความหมายของหมวดอีกครั้ง และกลับมาตั้งคำถามใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุของทำให้กระบวนการคิดผิดพลาดส่งผลให้การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ลดลงและสุดท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 4 นักเรียนมีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 79.31 ซึ่งเห็นได้ว่านักเรียนมี การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างชัดเจน

2. ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เมื่อทำการปฏิบัติการวิจัยเสร็จสิ้นทั้ง 4 วงจร นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบแบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ โดย

ให้นำตัวละครและประเด็นสำคัญของเนื้อหาจากเรื่องที่เรียนทั้ง 4 เรื่อง (นิทานอีสป นิทานคุณธรรม บทความและข่าวเหตุการณ์) มาเขียนเรื่องใหม่ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร้อยละ 80.14 และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนดังกล่าวร้อยละ 70 ขึ้นไปจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่ากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการวางแผนในการพัฒนากิจกรรมเป็นอย่างดีมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับผู้ช่วยวิจัยอย่างละเอียดทั้งด้านตัวนักเรียนและตัวครูและจากการสอบถามกับนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม แล้วนำข้อมูลกลับมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนนักเรียนมี การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้นเป็นลำดับสอดคล้องกับ สุริพร เอี่ยมประโคน (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการกิจกรรมการเขียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง เป็นฝึกกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี ครูจะต้องจัดบรรยากาศที่เป็นกันเองกับผู้เรียนให้ความรักความเมตตา ความเชื่อใจ เพื่อให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเต็มที่สอดคล้องกับ อภรณ์ ใจเที่ยง (2550) การสอนที่มีบรรยากาศเป็นกันเองให้ความรักความเมตตาส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสำเร็จ

การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ เริ่มต้นจากการใช้นิทานซึ่งเป็นเรื่องง่าย ๆ น่าสนใจเหมาะสำหรับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา วงจรต่อมาใช้บทความซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนเนื้อหาเป็นเรื่องของประโยชน์ของไข่ และข่าวเหตุการณ์เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตของเด็กในยุคปัจจุบัน ซึ่งนักเรียนสามารถนำมาแก้ปัญหาในชีวิตได้สอดคล้องกับ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2542) การพัฒนาการเขียนสร้างสรรค์ต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ ไม่ใช่เป็นพรสวรรค์ติดตัว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้วิจัยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงจากสภาพที่เป็นจริงได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิต เช่นกิจกรรมขั้นกระบวนการคิด นักเรียน

ทุกคนได้ฝึกคิดมีอิสระในการคิดไม่ต้องคำนึงว่าจะผิดหรือถูกทำให้การคิดไม่ถูกครอบงำเป็นตัวของตัวเองและเกรียงไกรดี เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) สรุปการคิดเป็นพื้นฐานของสติปัญญาและความเข้าใจทำให้ได้คำตอบที่ตรงตามจุดประสงค์ และที่สำคัญกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี ช่วยพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการสอนโดยใช้กระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี เป็นวิธีที่พัฒนาการคิดให้แต่ละบุคคลมุ่งความสนใจไปที่ความคิดที่ละด้าน ทำให้สามารถพิจารณาเรื่องในแต่ละเรื่องถึง 6 ด้านดังที่ Edward De Bono (1992) กล่าวว่า การคิดแบบหมวกหกใบเป็นวิธีการหนึ่งที่เปิดมิติแห่งการคิดให้กว้างขวางและหลากหลายแสดงให้เห็นว่าความคิดแต่ละแบบมีศักยภาพและข้อจำกัดอย่างไร กล่าวคือ มีขอบเขตและจุดมุ่งหมายในการคิดที่แน่นอนตรงประเด็นและในการคิดอย่างรอบด้านหลายแบบในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้อุทิศความสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วณิช สุธาร์ตน์ (2547) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากจินตนาการโดยมีลักษณะที่แตกต่างไปจากความคิดของบุคคลอื่น และ นงเยาว์ คุณเที่ยง (2548) กล่าวว่า จุดเด่นของการคิดแบบหมวกหกใบคือ การคิดไปที่ละด้าน โดยใช้สีของหมวกเป็นตัวกำหนดทิศทางของความคิด ทำให้มีลักษณะของการคิดที่เป็นระบบที่ชัดเจนมีขั้นตอนโดยนักเรียนต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ สติปัญญาการคิดแบบวิเคราะห์และความมีวินัยมาใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ และกิจกรรมการฝึกคิดแบบหมวกหกใบเป็นวิธีการคิดที่มีรูปแบบการคิดที่ชัดเจนหลากหลายและเป็นระบบ โดยแต่ละขั้นตอนสีของหมวกเป็นสัญลักษณ์แทน การคิดในแต่ละแบบ และใช้สีของหมวกกำหนดทิศทางในการคิด ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีเป้าหมายของการคิดที่ชัดเจนสามารถไตร่ตรองความคิดได้ตรงตามทิศทางที่ต้องการและในการสอนโดยใช้เทคนิคหมวกหกสีเป็นเทคนิคที่ช่วยในการระดมพลังสมอง ทำให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด ไม่ต้องกังวลว่าความคิดนั้นจะถูกหรือผิด เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนมีประสบการณ์

ในการเรียนรู้และสามารถอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้อย่างมีระบบและเป็นการคิดที่มีทิศทาง รูปแบบการใช้หมวกหกใบที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการใช้หมวกที่ละใบในการคิดแต่ละเรื่องอย่างชัดเจนหรือคิดทั้งหกสี โดยไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ เพื่อใช้สำหรับแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง จึงทำให้นักเรียนได้คิดไปที่ละด้านไม่ทำให้สับสนสามารถจับประเด็นได้มากขึ้นทำให้นักเรียนได้เขียนตามความคิดเขียนจากจินตนาการส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาการเขียนที่หลากหลาย แปลกใหม่ กล้าคิดกล้าเขียนสอดคล้องกับ สุดตระการ ธรโกเศศ และคณะ (2546) กล่าวว่า การคิดแบบหมวกหกใบนั้นผู้เรียนต้องมีวินัยปฏิบัติตามรูปแบบที่กำหนดไว้ และระยะเวลาในการนำเสนอความคิดของตนเองต่อหมวกหนึ่งสีมีระยะเวลาที่จำกัดและสั้น เพื่อป้องกันการคิดไม่ให้เกิดความสับสนหลงประเด็น และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิคหมวกหกสียังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเนื่องจากมีคำถามตามสีของหมวกให้นักเรียนได้ฝึกคิด สอดคล้องกับ วิลาสินี ขวายโธ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 สี และการเขียนแผนภาพความคิดกลุ่มสาระภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการอ่านการคิดและการเขียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การคิดและการเขียนเป็นกระบวนการที่จัดระบบสอดคล้องกับ วรกุล เขวงกุล (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL และการคิดแบบหมวก 6 สี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL และการคิดแบบหมวก 6 สี โดยมีพัฒนาทักษะการเขียนวงจรที่ 1-3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 66.90, 69.15, 70.35 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี สามารถทำให้นักเรียนมีการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นและผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ในขั้นการอ่านโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนควรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น ให้นักเรียนอ่านเรื่องบนจอโปรเจคเตอร์พร้อมกันจะให้นักเรียนสนใจและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ในด้านการจัดกิจกรรมครูควรกระชับเวลาในชั้นอื่น ๆ แต่เพิ่มเวลาในชั้นการพัฒนา การเขียนเนื่องจากการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไปจึงจะส่งผลให้การเขียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ

3) ในการร่วมกิจกรรม ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งกิจกรรมกลุ่มและเป็นรายบุคคล เช่น กิจกรรมการเล่นเกมน การตั้งคำถาม การตอบคำถาม

4) ในการพัฒนาการเขียนครูควรเข้าใจ

นักเรียนว่า ทักษะการเขียนเป็นเรื่องยาก ครูควรให้กำลังใจในการเขียนบ่อยครั้งขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในผลงาน กล้าคิด กล้าเขียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สีโดยเฉพาะหมวดสีดำ (การคิดด้านลบ) และสีเขียว (การคิดสร้างสรรค์) ไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะในด้านอื่น ๆ เช่นทักษะการอ่าน

2) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สีกับเทคนิคการคิดแบบอเนกนัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2534). **การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). **ลายแทงนักคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). **การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ**. กรุงเทพฯ: อารักษ์.
- นงเยาว์ คุณเที่ยง. (2548). **ผลของการคิดแบบหมวดหกใบที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเพ็ญศรี ไกรอนุพงษ์. (2549). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โดยใช้แผนที่ความคิด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภานันต์ ขาทอง. (2551). **การศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุริพร เอี่ยมประโคน. (2551). **การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุดตระการ ธรโกเศศและคณะ. (2546). **หมวกหกใบคิดหกแบบ Six Thinking Hats**. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊คเซนเตอร์.
- วรกุล เชวงกุล. (2551). **การพัฒนาทักษะการเขียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL และการคิดแบบหมวก 6 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. รายงานการศึกษานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิลาสินี ขวไธธา. (2551). **การพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 สี และการเขียนแผนภาพความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2542). **การเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- De Bono, Edward. (1992). **Sox Thinking Hats for School**. London: Hacle Brownow Education.